

Handläggare: Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-05-21, p. 7

T ertialrapport Tertial 1 2019 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande;

1. Godkänna förvaltningens förslag till tertialrapport 1 samt överlämna den till kommunstyrelsen.
2. Godkänna förvaltningens förslag om budgetjustering med 0,3 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för 2019.
3. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

I tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall exklusive ansökta budgetjusteringar om 117,8 mnkr, dvs. ett utfall i nivå med budget.

Förvaltningen har i ett sent skede valt att dra tillbaka sin ansökan om 2,5 mnkr ur central medelsreserv 2 för framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten. Miljöförvaltningen behöver, på grund av bland annat tre försenade rekryteringar, skjuta på flera planerade projekt och insatser. Dessutom har det visat sig att Stockholm vatten och avfall AB:s planerade förstudier kommer att uppgå till 3,5 mnkr istället för 4,0 mnkr som aviserades i samband med VP. Detta innebär sammantaget att förvaltningen drar tillbaka ansökan på 2,5 mnkr från central medelsreserv 2. De insatser som planerades under 2019 behöver istället genomföras under 2020. Nämnden föreslås därför att enbart ansöka om budgetjustering med om 0,3 mnkr ur central medelsreserv.

Eftersom denna förändring skett i ett sent skede är inte följdändringar genomförda i tertialrapporten, vilket vi ber läsare vara uppmärksamma på.

Prognosen för bruttokostnaderna, inklusive budgetjusteringar som ansökts om, uppgår till 249,8 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 131,7 mnkr vilket ger en prognos avseende nettoutfallet om 118,1 mnkr inklusive ansökta budgetjusteringar om 0,3 mnkr.

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit medel för i budget:

- *Deltagande tryggare Stockholm (1,3 mnkr):*
Under januari till mars har livsmedelskontrollens grupp med fokus på Årsta partihallar samverkat genom inspektioner i partihallarna tillsammans med Skatteverket, Arbetsmiljöverket samt gränspolisens. Förvaltningen har bidragit med lokalkännedom och vilka verksamheter som är aktiva. De övriga myndigheterna har fått ta del av listan över registrerade livsmedelsverksamheter i Årsta Partihallar och myndigheterna har visat stort intresse för denna form av samverkan, då de inte haft vetskap om vilka verksamheter som är aktiva i området.

Förvaltningen har också deltagit i ett tillslag mot en fastighet där det misstänktes förekomma såväl illegal verksamhet som undermåliga bostäder. Tillslaget utfördes tillsammans med stadsbyggnadskontoret, polismyndigheten och skattemyndigheten. Även socialtjänsten deltog. Förvaltningen kommer att agera på liknande tillslag och vid behov i egna ärenden försöka få till samarbete med andra myndigheter.

- *Fortsatt arbete inrätta båtbottentvättar och provtagning båtuppläggningsplatser (1,4 mnkr):*
Tillsammans med idrottsförvaltningen verkar miljöförvaltningen fortsatt för att en borsttvätt för båtar ska anläggas i Mälaren i syfte att minska belastningen av bland annat koppar och TBT till stadens vattenförekomster.
- *Utredningsgrupp livsmedelsfusk (1,3 mnkr):*
Förvaltningen har tillsatt en grupp som ska arbeta med livsmedelsfusk. Gruppen tar hand om ärenden där man misstänker livsmedelsfusk, och jobbar mycket med metodutveckling.

- *Fortsatt arbete klimatsmarta stockholmare (1,0 mnkr):* Särskilt satsning sker på cykling, klimatsmart mat och utbildning för skolor. Cykelkampanjen ”Sthlm Vintertramp” har stärkts med fler deltagare och en ansökan till Viable Cities om ett projekt för att uppmuntra och stödja cykelvänliga arbetsplatser har lämnats in. Klimatsmarta stockholmare deltar i stadsledningskontorets budgetuppdrag att minska klimatpåverkan från livsmedelsupphandling samt bistår utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder i arbetet med att ta fram mål, mått och mätmetoder för att beräkna koldioxidutsläpp från livsmedel som serveras inom stadens verksamheter. Ett koncept med klimatvandringar för skolor har tagits fram.
- *Arbete minskad fossil plast och mikroplast (1,9 mnkr):* Förvaltningen har slutfört arbetet med ”Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast” och nämnden godkände förslaget vid sammanträdet den 23 april. Lansering och informationsaktiviteter planeras till hösten för att säkerställa en lyckad implementering i staden. Förvaltningen har i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall bistått serviceförvaltningen med upphandlingskrav för minskad fossil plast i stadens upphandlingar genom att i stadens upphandlade sortiment främja produkter tillverkade av andra material än plast. På sikt ska upphandlade artiklar, där så är möjligt, innehålla så lite fossil plast som möjligt.
- *Bostadsförsörjning miljö kvalitetsnormer för vatten (0,7 mnkr):* Arbetet med vattenförvaltning enligt Handlingsplanen för god vattenstatus fortgår enligt plan. Under året kommer ett flertal lokala åtgärdsprogram att lyftas för politisk behandling. Förvaltningen har deltagit i stadsplaneringen och bidragit till att miljöfrågor beaktas.
- *Miljöövervakning och biologisk mångfald (2,2 mnkr):* Underlagen för att bedöma ekologisk och kemisk status i stadens vattenförekomster förbättras kontinuerligt vad gäller ekologiska, fysikalisk kemiska samt hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Under året planeras en särskild insats för vattenväxter och kiselalger i ett urval vattenförekomster. Nytt habitatnätverk för fladdermöss har färdigställts i

början av året, liksom resultat från fladdermus- och groddjursinventeringar 2018. Under året planeras en långtidsövervakning av fladdermöss på en lokal. Slutjusteringar av prototyp för prioriteringsverktyg för naturvårdsskötsel pågår. Uppdatering av stadens biotopkarta förbereds.

- *Stärkt kemikaliearbete och kemikalieplan (1,7 mnkr):* Arbetet fortsätter med att implementera verktygen Chemsoft och Byggvarubedömningen samt med att vägleda vid formulering av kemikaliekrav. Satsningar görs även på uppföljning av krav och vägledning kring substitution av oönskade kemiska produkter.
- *Ökad tillsyn fastighetsägare (1,0 mnkr):* Under året fortsätter den riktade bostadstillsynen där urvalet av fastigheter enligt plan baserats på att de ligger inom stadsdelarna Husby och Tensta. Under våren är det elva inspektionstillfällen inplanerade och nio under hösten. I merparten av de ärenden som startades under 2016, 2017 och 2018 pågår fortsatt handläggning. Under 2019 kommer förvaltningen att påbörja ett arbete som syftar till att inventera bland fastighetsägare som inte sköter sig. Denna inventering syftar också till att de ärenden som startas upp och de fastigheter som inspekteras är av sådant slag att tillsynens miljönytta är betydande.

Extra medel i avstämningsärendet:

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 110,8 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare 7,0 mnkr för vattenförbättrande åtgärder (från central medelsreserv 2). Den sammanlagda nettobudgeten efter avstämningsärendet uppgår till 117,8 mnkr.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskydds nämnden och ska leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet uppnås:

- *Trafiknämnden och miljö- och hälsoskydds nämnden ska initiera åtgärder för elektrifiering av transportsektorn:* Förvaltningen bistår trafikkontoret i arbetet. Hittills har arbetet koncentrerat sig på att ta

fram förslag på åtgärder till klimatstrategi och miljöprogram som gynnar elektrifiering av transportsektorn. En kartläggning för att hitta 10 000 möjliga laddplatser pågår liksom uppdatering av kriterier och regelverk för inrättande av laddgator med målet att få 4 000 publika laddplatser till år 2022 (vara ca 1 900 ska komma ut på gatumarken). Samverkan sker även med Stockholm Parkering. Inom informationskampanjen Fixa laddplats har allt material uppdaterats och ytterligare 6 seminarier genomförts i länet under mars månad. Åtgärder för elektrifiering av transportsektorn är även fokus i de nya ansökningar som förvaltningen skriver på för samverkan, utvärdering och finansiering kommande år.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag: Aktiviteten fortgår som planerat. Förvaltningen kommer under året att utreda hur skräp transporteras i syfte att ta reda på den optimala placeringen av papperskorgarna.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en strategi för biologisk mångfald i samarbete med samordningsgruppen för grönnare Stockholm: En projektorganisation har etablerats med Strategiska samordningsgruppen för Grönnare Stockholm som styrgrupp. Projektet ska utmynna i förslag till strategidokument med vision och målbilder för stadens arbete med biologisk mångfald. Projektet innebär bland annat att ett antal angelägna arter och naturmiljöer i staden väljs ut för analys i syfte att på sikt ta fram olika åtgärdstyper. Stadens olika interna processer där biologisk mångfald behöver beaktas går igenom och beskrivs. En kommunikationsplan tas fram för att kommunicera om biologisk mångfald gentemot invånarna. Ett första utkast till strategidokument planeras till halvårsskiftet och en kontorsremiss under hösten*
- *Kommunstyrelsen ska tillsammans med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden utveckla gällande upphandling*

av livsmedelsprodukter som minskar klimatpåverkan samt säkerställa att staden ställer krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktionen motsvarande svensk nivå i stadens upphandlingar: Förvaltningen har påbörjat arbetet med att bistå stadsledningskontoret med utvecklingen av upphandlingskrav. Arbetet sker via kategoristyrningsrådet för livsmedelsupphandling och genomförs av ett kategoriteam för livsmedel och måltider på serviceförvaltningen.

Obligatoriska nämndindikatorer

Nedanstående obligatoriska nämndindikatorer har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskydds nämnden. Indikatorerna är obligatoriska för nämnden att följa upp och till varje indikator fastställer nämnden ett mål;

- Sjukfrånvaro: Räknas som procent av avtalad tid för månadsavlönade. Redovisas som det s.k. rullande tolv månaders genomsnittet. Målvärde för 2019 är en sjukfrånvaro på högst 3,3 %. Utfall tertial 1: 3 %
- Sjukfrånvaro dag 1-14: Räknas som procent dag 1-14 av avtalad tid för månadsavlönade. Målvärde för 2019 är högst 1,1 procent. Utfall tertial 1: 1 %
- Andel elektroniska inköp: Andelen inköp som genomförs på centrala avtal i inköpssystemet (Agressos inköpsmodul) i förhållande till samtliga inköp inom de centrala avtalsområden som är anslutna till e-handel. Målvärde för 2019 är 70 procent. Utfall tertial 1: 75 %
- Andel upphandlad verksamhet i konkurrens: 0 %
Definitionen av indikatorn är att indikatorn ”anger hur stor andel av driftverksamheten som är upphandlad i förhållande till den totala driftverksamheten”. Indikatorn är således inte relevant för miljö- och hälsoskydds nämnden eftersom ingen upphandling av entreprenad- eller driftverksamhet görs.
- Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning: 5 platser. Utfall tertial 1: 0 platser.

Bilagor

1. SLK:s blankettset
2. Ansökan om medel ur central medelsreserv 2 för framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	9
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	14
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	14
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	14
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	15
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	17
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	19
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	20
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	20
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	21
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	22
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	25
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	30
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	31
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	40
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	40
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	42
Uppföljning av ekonomi.....	46
Uppföljning av driftbudget.....	46
Investeringar.....	47
Budgetjusteringar	47
Kvalitetsarbete.....	48

Sammanfattande analys

I förslaget till tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall exklusive ansökta budgetjusteringar om 117,8 mnkr, vilket ger en prognos i nivå med budget. Nettoutfall inklusive ansökta budgetjusteringar om 2,8 mnkr prognostiseras till 120,6 mnkr.

Budgeten från kommunfullmäktige var ursprungligen netto 110,8 mnkr men i avstämningsärendet erhöll nämnden ytterligare:

- 7,0 mnkr för vattenförbättrande åtgärder från CM 2

Den sammanlagda nettobudgeten efter avstämningsärendet uppgår till 120,6 mnkr.

I samband med tertialrapport 1 ansöker nämnden om

- 2,5 mnkr för fortsatt arbete med lokala åtgärdsprogram
- 0,3 mnkr för utvecklingsinsatserna till att öka kunskapen om reservatens småvatten

Nedan redovisas utvalda resultat från respektive avdelning.

Avdelningen Plan och miljö

Avdelningen har genom sitt arbete i stadsplaneringen, i tillsynen, i samordningsgrupper och i olika projekt bidragit till att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, god ljudmiljö, miljö kvalitetsnormer för luft och vatten samt bibehållna ekosystemtjänster.

Inom tillsynen har avdelningen bedrivit tillsyn av stadens skyddade områden, miljöfarlig verksamhet, förorenade områden, farligt avfall samt kemikalier. För skyddade områden har avdelningen tillsett en skötsel av områdena som bl.a. stärker den biologiska mångfalden. Avdelningen har medverkat i arbetet med att inrätta nya naturreservat i Hagsåtraskogen och Kyrkhamn samt påbörjat en utredning om möjliga biotopskyddsområden i staden. Utredningen av Fagersjöskogen och Ålsten/Storskogen kommer att påbörjas senare under året.

Åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller har remissbehandlats och en reviderad version har tagits fram för beslut i kommunfullmäktige den 6 maj 2019. Avdelningen bedömer därför att åtgärder för 2019 enligt förslag till åtgärdsprogram bör kunna genomföras som planerat efter beslut i kommunfullmäktige.

Avdelningen har följt upp att trafikkontoret har genomfört skyddsåtgärder (dammbindning, sandsopning, spolning) för att begränsa trafikens spridning av partiklar till luften samt påbörjat tillsynsinsatser för förbättrad egenkontroll av dagvattenanläggningar.

Hittills i år har avdelningen hanterat två tillståndsremisser avseende Värtaverket. Klagomål/synpunkter på Värtaverket fortsätter att komma in, bl.a. har störningar från bolagets rengöring av en biooljecistern föranlett luktstörningar – med påföljande klagomål – vid Ropstens tunnelbanestation.

Tillsynsaktiviteter, främst krav på och kontroll av sanering, i syfte att minska risken för exponering av PCB och kvicksilver bedrivs kontinuerligt. Hittills under året har fem ärenden avseende sanering av PCB hanterats, två dispensansökningar har handlagts samtidigt som

några ärenden i syfte att klarlägga PCB-status pågår. Sju ärenden avseende kvicksilversanering hos tandvårdskliniker har hanterats.

Inom klimat och energieffektiviseringsarbetet har bland annat;

- Arbetet med att ta fram en ny klimathandlingsplan med koldioxidbudget och nytt miljöprogram har påbörjats.
- Avdelningen har delrapporterat arbetet med energikartläggningar enligt lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag till Energimyndigheten.
- En utredning av hur gröna hyresavtal kan användas som ett led i arbetet med fossilbränslefri organisation 2030 har påbörjats.
- Avdelningen har påbörjat en utredning om kostnader för olika nivåer av energieffektivisering som en del av nämnduppdraget att ta fram mer detaljerade underlag på vilka åtgärder som krävs för att staden ska kunna öka takten med att energieffektivisera sin verksamhet för att nå de uppställda klimatmålen.
- Avdelningen har genomfört en gemensam upphandling för visualisering av stadens egen solelproduktion och hantering av stadens elcertifikat från solelproduktion.
- I samarbete med C40, Köpenhamn och Oslo tas en projektansökan fram om hur städer kan arbeta med byggprocess, plastanvändning och livsmedel för att minska klimatpåverkan.
- Avdelningen deltar i en internationell studie tillsammans med Oslo, Köpenhamn och Rotterdam om lagring av koldioxid.

Inom miljöbilsarbetet har avdelningen:

- Påbörjat arbetet med kartläggning av 10 000 möjliga laddplatser i syfte att nå målet om 4000 publika laddplatser till år 2020
- Underlättat för Stockholmarna att välja miljöfordon bl.a. genom att utveckla ett förslag till ny miljöbilsdefinition i mars 2019, förslaget är ute på remiss
- Genomfört en enkät för att stämna av stadens verksamheters upplevelser av fleet management funktionen. Enkäten gav mycket högt betyg.

Avdelningen Hälsoskydd

Samtliga tillsynsområden (27 stycken) löper på enligt plan. Till följd av aviserade föräldraledigheter under året är dock bedömningen att viss planerad tillsyn för året kan behöva dras ned beroende på om tillräckligt med ersättande resurser kan sättas in eller inte. Områden som i så fall bedöms påverkas är tillsyn av fastighetsägares egenkontroll och avfallstillsyn.

Under våren fortsätter mätning av metaller på båtbottnskrov i syfte att underlätta båtclubbarnas utfasning av otillåtna båtbottnfärger och att samla in underlag för kartläggning av föroreningskällor till Mälaren. Projekt buller från fasta installationer i förskolor 2019 är igång liksom uppföljande tillsyn inom ramen för projekt rökfria skolgårdar. Åtta nya ärenden av planerade 20 rörande riktad tillsyn av flerbostadshus inom stadsdelarna Husby och Tensta

har startats (ett ärende = en flerbostadsfastighet). I merparten av de ärenden som startades under 2016, 2017 och 2018 (Skärholmen och Rinkeby) pågår fortsatt handläggning och totalt finns fyrtioåtta pågående tillsynsärenden inom den riktade bostadstillsynen. Anmärkningarna berör främst ventilation, fukt, inomhustemperatur och brister i funktionen för felanmälan.

Avslutande arbete pågår med utveckling av den befintliga e-tjänsten för ansökan om värmepumpstillstånd, vilken preliminärt driftsätts hösten 2019. Ärendebalansen för inkomna klagomål på störningar i bostäder har sjunkit under perioden, dels till följd av lägre ärendeinströmning jämfört med 2018 samma period, dels till följd av fler avslutade ärenden under perioden jämfört med 2018. Sammantaget är ärendebalansen för klagomålsärenden alltså högre än 2017 till följd av den stora ärendeinströmningen under 2018. Tre ärenden rörande smittspårning av legionella har handlagts, dock har ingen smittkälla kunnat påvisas. Under perioden har riktad tillsyn avseende kyltorn i syfte att förebygga spridning av legionellasmitta påbörjats.

Avdelningen Livsmedelskontrollen

Under det första tertialet 2019 har cirka 3000 inspektioner genomförts, vilket följer verksamhetsplanen. Även andelen inkommande klagomål och misstänkta matförgiftningar inkommer som förväntat. Antalet nya registreringar har minskat något vilket även gör att andelen kontroller av nyregistrerade verksamheter minskar.

Med anledning av införandet av iRASFF, vilket är ett system för att skicka varningar mellan myndigheter, har antalet ärenden som inte kan finansieras med avgifter ökat.

Under året kommer flera riktade kontroller att genomföras. Under de första månaderna har bland annat kontroller genomförts hos tillverkare där massbalansberäkningar har utförts. Det innebär att man gör beräkningar på råvaror som kommer in och jämför med sålda produkter för att avgöra om det stämmer. Under mars har ett provtagningsprojekt med fokus på akrylamid genomförts. Produkter som har kontrollerats är riskprodukter, bl.a. kaffe, chips och kakor.

Avdelningen Miljöanalys

Miljötilståndsrapporten Miljön i Stockholm 2019 har slutförts. Rapporten har tagits fram som kunskapsunderlag till MHN samt underlag till nytt miljöprogram för staden.

Övervakning av de kvalitetsfaktorer som ingår i bedömning av kemisk och ekologisk status enligt vattendirektivet utförs i ett urval av stadens sjöar och vattendrag. Resultaten från den provtagning av mikroplast i Mälaren som gjordes under 2017 har presenterats och det kan konstateras att mikroplaster finns i Mälaren. Förvaltningen kommer även inom forskningsprojektet Drizzle anlita en kunnig doktorand som ska forska på mikroplast i dagvatten. En handlingsplan för minskad spridning av mikroplast har tagits fram.

Arbetet med en strategi för biologisk mångfald har inletts. Projektet ska utmynna i förslag till strategidokument med vision och målbilder för stadens arbete med biologisk mångfald.

Genom FEM-projektet (Förstudie effektivare miljöövervakning av stadens natur) pågår ett samarbete mellan berörda kontor om prioriteringsstöd för naturvård samt metoder för datainsamling gällande naturmarksskötsel och ekologiska förstärkningsåtgärder.

En utredning av de ekologiskt viktigaste grönstråken i Söderort har tagits fram. Utredningen identifierar de mest kritiska områdena/passagerna, och ger förslag på förstärkningsåtgärder.

Miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB är ansvariga för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Arbetet sker i nära samarbete med övriga berörda förvaltningar, grannkommuner och regionala vattensamarbeten.

Miljöförvaltningen planerar att genomföra ett antal viktiga projekt av generell strategisk betydelse för arbetet med lokala åtgärdsprogram

Kemikaliecentrum ger stadens verksamheter vägledning för genomförandet av sina respektive ansvar enligt kemikalieplanen. Ett förslag på ny kemikalieplan som ska gälla från 2020 har tagits fram. Arbetet har skett i samarbete med ett flertal andra förvaltningar och bolag. En rekommendation gällande användning av gummigranulat, konstgräs och gummiastfalt har också tagits fram.

NonHazCity-projektet avslutades den 28 februari efter tre år. 18 partners från Östersjöländerna har genomfört åtgärder för att minska farliga ämnens förekomst och utsläpp från diffusa källor. De medverkande kommunerna har tagit fram kemikaliehandlingsplaner efter den modell som finns i Stockholm.

Miljöförvaltningen deltar i två delprojekt inom projektet LIFE IP Rich Waters. I delprojekt C18 är syftet att bygga upp en större kunskapsbas gällande miljögifter i ytvatten för att kunna förbättra åtgärdsförslagen. Inom C20 ska miljöförvaltningen tillsammans med idrottsförvaltningen verka för att en borsttvätt för båtar anläggs i Mälaren i syfte att minska belastningen av bland annat koppar på stadens vattenförekomster.

Avdelningen SLB-analys

Under 2018 genomfördes flera förändringar av stadens mätningar av luftkvaliteten. Mätningarna på Norrlandsgatan avslutades vid årsskiftet 2017/2018 och en ny mätstation etablerades på Sankt Eriksgatan. På Folkungatan flyttades mätningarna från Folkungagatan 57 till 70. Eftersom flytten innebar att mätningarna bytte sida av gatan görs ingen utvärdering mot miljö kvalitetsnorm eller mål för Folkungagatan år 2018. Den 17 oktober 2018 blev mätvagnen på Hornsgatan påkörd med följderna att alla mätinstrument inuti vagnen förstördes. Mätningarna av partiklar (PM10) på Hornsgatan återupptogs emellertid inom två veckor vilket gjorde att lagkravet på tidsteckningen för året klarades.

För fjärde året i följd klarades miljö kvalitetsnormen för PM10 i hela Stockholms stad. Dock var halterna 2018 högre jämfört med föregående år. Hittills under 2019 har antalet dygn med PM10-halter över $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ varit högre jämfört med år 2018. Trafikkontoret utför regelbundet dammbindning samt spolning av gator men trots intensiva åtgärder torkar vägbanorna upp vid omfattande solinstrålning och torrt väder. Detta visar på vikten av fortsatta åtgärder vid sidan av minskad dubbdäckanvändning.

På Hornsgatan och Sveavägen var 2018 årsmedelhalter av kvävedioxid (NO_2) rekordlåga jämfört med tidigare år, men vad gäller antal dagar med höga dygnsmedel noterades en ökning vid Sveavägen. Miljö kvalitetsnormen för NO_2 överskreds i gatunivå på Hornsgatan och Sveavägen år 2018, medan den klarades vid den nya mätstationen på Sankt Eriksgatan. Även vid Trafikverkets mätstationer vid E4/E20 överskreds dygnsnormen för NO_2 . Kvävedioxidhalter orsakade av vägtrafiken kommer att minska på grund av förnyelsen av

fordonsparken. Hur mycket och hur snabbt halterna minskar avgörs till stor del av utbytestakten av fordonsflottan, vilka bränslen som används och hur snabbt andelen elfordon ökar.

Miljözon för personbilar kommer högst sannolikt att införas på Hornsgatan första januari 2020. I enlighet med Stadens rapport ”Effekter av miljözoner i Stockholms stad” förbereder nu Miljöförvaltningen och Trafikkontoret en utvärdering av införandet.

Digitaliseringsprojektet som handlar om att ta fram digitala luftkvalitetsprognoser för Stockholm pågår som planerat. Ett prognosystem är uppbyggt och testkörs för olika luftföroreningshalter. Ett 30-tal astmatiker kommer att få testa systemet under året för att kvantifiera nyttan av att ha tillgång till björkpollen- och luftkvalitetsprognoser.

Avslutningsvis är efterfrågan på miljöförvaltningens expertkompetens inom luftkvalitetsområdet fortsatt hög. Driften av Östra Sveriges Luftvårdsförbund sker enligt avtal till och med 2019.

Avdelningen Verksamhetsstöd

Stadens byte av IT-leverantör (GSIT2.0), vilket innebär att alla datorer, skrivare och servrar ska bytas, är kraftigt försenat. För förvaltningens del innebär det att övergången ska ske i mitten av augusti 2019 (istället för september 2018). Förseningen medför att en stor del av verksamhetens nuvarande datorer börjar bli tämligen ålderstigna, vilket både innebär besvär för medarbetarna och merarbete för de som ansvarar för teknisk support på förvaltningen.

Arbetet med förberedelser inför övergången till en ny version av ärendehanteringssystemet Ecos fortsätter. Införandet har försenats på grund av problem hos leverantören, men beräknas ske våren 2020.

Under våren har det skett ett större förberedelsearbete inför Biologiska Mångfaldens dag den 22 maj – då ett flertal aktiviteter kommer att genomföras bl.a. tillsammans med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. En temautställning kring biologisk mångfald anordnas i Stockholmsrummet i Kulturhuset under april och maj.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Analys

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för kommunens invånare. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. I slutet av maj anordnar förvaltningen också, tillsammans med övriga förvaltningar i Tekniska nämndhuset, en utbildning för förvaltningarnas chefer med titeln ”Lika rättigheter och möjligheter” som i år har fokus på funktionsvariation. Klarspråk är också en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har en högt specialiserad verksamhet och tillgången till handledningstid är begränsad, vilket påverkar möjligheterna att erbjuda sommarjobb och praktikplatser. Förvaltningen får en del förfrågningar om sommarjobb, examensarbeten och praktikplatser och arbetar för att i möjligaste mån erbjuda dessa möjligheter. Miljö- och hälsoskydds-nämnden, liksom övriga nämnder i staden, har uppmanats att höja ambitionsnivån och därmed höja målvärdet på indikatorn ”Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb” och årsmålet ändras därför i tertialrapport 1 från två platser till fyra platser. Historiskt sett har miljöförvaltningen tyvärr haft svårt att hitta lämpliga uppgifter för Stockholmsjobb, och när behov har uppstått har det inte funnits matchande kandidater.

Förvaltningen tillhandahåller också platser för feriearbete som tillsätts och avlönas genom stadsdelsförvaltningarna. Eftersom indikatorn ”Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi” enbart ska rapporteras om förvaltningen själv avlönar de feriearbetande ungdomarna är årsmålet för denna indikator satt till noll.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor / flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0			12	12 st	12 st	9 000 st	Tertial 1 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor / flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	0			0	4 st	4 st	1 050 st	Tertial 1 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	0			8	8 st	5 st	Tas fram av nämnd en	Tertial 1 2019
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi 	0	0	0	12 st		0 st	9 000 st	Tertial 1 2019

Nämndmål:

1.1.1 Miljöförvaltningen ska ha en god samverkan med universitet och högskolor

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen eftersträvar en god samverkan med universitet och högskolor dels som ett led i att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt och dels i kunskapshöjande syften för att kunna ta del av relevanta forskningsresultat och ha en möjlighet att påverka fokus för verksamhetsnära forskningsområden. Bland annat medverkar förvaltningen i det kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet och förvaltningen är också projektledare för projektet iWater som rör realtidsmätning av vattenkvalitet där förvaltningen samarbetar med bland annat Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Förvaltningen deltog också under våren på Naturvetarnas dag som anordnas av Stockholms universitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

En stor del av nämndens verksamhet syftar till förebyggande av miljö- och hälsofaror. Det gäller till exempel livsmedelskontrollens verksamhet. Nämnden är också delaktig i stadens risk- och sårbarhetsarbete med ett särskilt ansvar för miljö- och hälsofrågor, och detta arbete beräknas utföras som planerat

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019

Nämndmål:

1.2.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa

 Uppfylls helt

Analys

Nämndens verksamheter har ofta ett direkt förebyggande arbete angående hot mot miljö och hälsa och är därigenom även en expertfunktion för staden i övrigt. Detsamma gäller även vid akuta situationer som innebär fara för miljö eller hälsa.

Nämndmål:

1.2.2 Livsmedelsföretagarna i Stockholm efterlever lagstiftningen och åtgärder brister så att konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen utför kontinuerligt kontroll av stadens livsmedelsverksamheter för att upptäcka avvikelser och följa upp dessa med syfte att säkra livsmedel saluhålls och serveras i staden. Under de första tre månaderna av året gjordes ca 300 uppföljande kontroller för att kontrollera att allvarliga brister åtgärdats. Ca 30 förelägganden och förbud har utfärdats mot företag där allvarliga avvikelser konstaterats.

Nämndmål:

1.2.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillhandahålla korrekt och lättillgänglig information

 Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen har under flera års tid bedrivit ett aktivt klarspråksarbete för att utveckla beslut och informationstexter i syfte att göra dem mer lättbegripliga. Att på ett enkelt sätt kunna ta till sig nämndens information och beslut är en viktig demokratiaspekt och samtliga förvaltningens nyanställda uppmanas att delta vid de årliga klarspråkskurserna.

Nämndmål:

1.2.4 Korrekt och snabb hantering av serviceanmärkingar

● Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen har över åren haft ett tämligen lågt antal serviceanmärkingar, det vill säga klagomål på förvaltningens bemötande eller handläggning. Klagomål på nämndens beslut i specifika ärenden registreras i det pågående ärendet och besluten är överklagningsbara. Under tertial 1 2019 registrerades en serviceanmärkning som också hanterades inom 15 arbetsdagar.

Nämndmål:

1.2.5 Genom Miljöbarometern och Miljödata erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete

● Uppfylls helt

Analys

Informationen om miljötillståndet och utvecklingen av miljön i Stockholm uppdateras kontinuerligt och görs tillgänglig för stockholmarna via stockholm.se/miljobarometern.

Under tertial 1 har arbetet med miljötilståndsrapporten Miljön i Stockholm 2019 slutförts. Rapporten har tagits fram som kunskapsunderlag till MHN samt underlag till nytt miljöprogram för staden.

I Miljödata, miljodata.stockholm.se, tillhandahålls och visas i dagsläget ca 80 kart- och datatjänster från miljöförvaltningen tillsammans med närmare 300 karttjänster från andra. Miljödata nås av samtliga inom Stockholms stad från såväl dator som mobil enhet. Under våren planeras en publik version lanseras på stockholm.se.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Analys

Inomhusmiljön för stadens barn i skola/förskola behöver förbättras. Tillsynen som bedrivs utifrån miljöbalkens bestämmelser visar att brister avseende buller och ventilation är ett återkommande problem.

Nämndmål:

1.3.1 Barnrättsperspektivet ska vara en naturlig del i miljöförvaltningens verksamhet.

● Uppfylls helt

Analys

Barnrättsperspektivet är i många avseenden en naturlig del av miljöförvaltningens verksamhet. Barn och unga pekas inom olika tillsynsområden ofta ut som en prioriterad grupp, och som exempel kan nämnas arbetet med kemikaliesmart förskola samt tillsynen av förskolor och skolor. Förvaltningen planerar vidare att under året anordna en föreläsning om barnrättsperspektivet för förvaltningens medarbetare.

Nämndmål:

1.3.2 Tillsynen ska säkerställa att inomhusmiljön i skolor och förskolor inte ska medföra olägenhet för människors hälsa

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen genomför den riktade tillsynen på skolor och förskolor enligt plan, vilket bl.a. innefattar en fortsättning av projekt buller på förskolor som innebär kontroll av att buller från fasta installationer (fläktar, kyl och frys mm) inte överskrider Folkhälsomyndighetens riktvärden för buller inomhus. Den ordinarie riktade tillsynen på skolor och förskolor innefattar bl.a. kontroll av bullernivåer, ventilation och hygienrutiner.

Det är vanligt att skol- och förskolelokaler inte når upp till de riktvärden som finns för luftflöden och luftomsättning. Detta beror bland annat på att kraven på ventilation har ökat sedan byggnaderna uppfördes. En annan orsak kan vara att ventilationssystemen är gamla och uttjänta. Miljöförvaltningens tillsyn visar att omkring en femtedel av lokalerna har bristande ventilation.

Buller från ventilationsaggregat och fläktar är också ett vanligt problem i förskolor och skolor. Miljöförvaltningen har sedan 2016 genomfört ett tillsynsprojekt där bullernivåerna har mätts upp. Hittills i år har minst 60 procent av de inspekterade verksamheterna fått anmärkningar avseende förhöjda bullernivåer jämfört med Folkhälsomyndighetens allmänna råd. Buller från ventilationsaggregat och fläktar är starkt kopplat till orsakerna som nämns ovan om ventilation.

85 % (årsmålet är 92 %) av förskolorna och skolorna har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m³ luft. Årsmålet beräknas inte kunna nås då flera nya förskolor/skolor som inte mätt radon har tillkommit, vilket också resulterar i att andelen redan mätta minskar procentuellt sett.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m3 luft.				88 %		92 %		2019

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Hela förvaltningens verksamhet ska genomsyras av hög kvalitet, rättssäkerhet och gott bemötande samt vara fri från diskriminering. Förvaltningens handläggning ska vara effektiv och återkoppling till medborgare och verksamhetsutövare ska ske skyndsamt.

Nämndmål:

1.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska säkerställa att nämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett ålder, etnicitet, funktionsvariation, trosuppfattning, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser kring bland annat bemötande, normkritik och jämställdhet. I slutet av maj anordnar miljöförvaltningen tillsammans med övriga förvaltningar i Tekniska nämndhuset en utbildning för förvaltningarnas chefer också en utbildning betitlad ”Lika rättigheter och möjligheter” med fokus på funktionsvariation.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Stockholms äldre medborgare är en viktig grupp. För att skapa hög kvalitet, trygghet och självbestämmande kommer miljöförvaltningen att genomföra tillsyn på äldreboende under året i syfte att skapa en sund inomhusmiljö.

Nämndmål:

1.5.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel

● Uppfylls helt

Analys

Tillsynen för vård- och omsorgsboenden är planerad att genomföras mellan maj och september 2019.

Fokus i tillsynen kommer vara att gå igenom verksamheternas egenkontroll samt kontrollera varmvattentemperaturen i tappkranar med avseende på legionella, kontroll av ventilationens kapacitet, mäta buller från fasta installationer vid misstanke samt mäta inomhustemperaturen.

Vad gäller kontroll utifrån livsmedelssäkerhet så kontrolleras äldreboenden som andra livsmedelsverksamheter, men med extra fokus eftersom att det är en extra känslig konsumentgrupp. Det innebär att de får mer kontroll, men även mer fokus på områden som är viktiga för känsliga grupper som t.ex. allergikost.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Analys

Förvaltningen har genom sitt arbete i stadsplaneringen, i tillsynen, i samordningsgrupper och i olika projekt bidragit till att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, god ljudmiljö, miljö kvalitetsnormer för luft och vatten samt bibehållna ekosystemtjänster.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan bidra till ett bra företagsklimat genom att fungera bra som myndighet. En väl fungerande tillsyn med tydliga regler som gäller lika för alla, hög kompetens samt gott bemötande och god service underlättar för företagen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						0 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
Analys								
Indikatorn är inte relevant för miljö- och hälsoskyddsnämnden eftersom ingen upphandling av entreprenad- eller driftverksamhet görs.								
  Företagens nöjdhet med bemötande från staden	83			80		81	78	2019
  Företagens nöjdhet med effektivitet från staden	77					77	70	2019
  Företagens nöjdhet med information från staden	77					72	72	2019
  Företagens nöjdhet med kompetens från staden	80					74	72	2019
  Företagens nöjdhet med rättssäkerhet från staden	77					73	73	2019
  Företagens nöjdhet med tillgänglighet från staden	78					73	70	2019
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	79			74		75	72	2019

Nämndmål:

2.1.1 Förvaltningen ger en god service och bedriver tillsyn med hög professionalitet mot företag och andra verksamhetsutövare i staden

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämndens strävar efter att ge bra service till företagen och att utföra en bra tillsyn. Trendmässigt har resultaten på NKI-undersökningen blivit allt bättre. Resultatet för 2018 visar att näringslivet är mycket nöjd med förvaltningens bemötande, kompetens

m.m. Punktlighetsmålen visar genomgående en bra uppfyllelse.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	95,5 %			95,1 %	90 %	90 %		Tertial 1 2019
 Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	80			73		73		2019
 Handlägga inkomna anmälningar om registrering av livsmedelsanläggning inom 14 dagar.	98,2 %			94,6 %	90 %	90 %		Tertial 1 2019
 Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %			100 %	95 %	95 %		Tertial 1 2019
 Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	0 %			95,1 %	95 %	95 %		Tertial 1 2019

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har fortsatt sitt aktiva arbete för att staden ska uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetakt är särskilt prioriterat. Förvaltningen har arbetat genom den förvaltningsövergripande modellen ledstången för att miljöfrågorna ska beaktas i ett tidigt skede av planeringen och att staden kan skapa en attraktiv, miljö- och klimatsmart stad. Förvaltningen har bidragit till att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, god ljudmiljö, miljö kvalitetsnormer för luft och vatten samt bibehållna ekosystemtjänster.

Nämndmål:

2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska med sin kompetens delta i stadsplaneringen och möjliggöra en hållbar och växande stad

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har haft en aktiv roll i stadsutvecklingsprocessen genom medverkan i stadsplaneringens olika skeden genom att bistå med expertkunskap samt hjälpa till med avvägningen för en hållbar stadsutveckling. Förvaltningen har bidragit med sin kompetens i områdesplanering och detaljplaneprocess.

Miljöförvaltningen har påbörjat framtagandet av miljöprogram 2020-2023.

Förvaltningen har bistått föreningen C/O City i den pågående vidareutvecklingen av användarvänlig GIS-baserad grönytefaktor (QGYF). Förvaltningen har för stadens räkning gått med i styrelsen i föreningen C/O City.

Förvaltningen har fortsatt leda och delta i fokusgrupper gällande hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.

Förvaltningen har sökt medel från Vinnovas utlysning för Utmaningsdriven innovation för att ta fram metoder för att föra vidare smarta lösningar från pilotprojekt till det ordinarie arbetet med att utveckla en smart och hållbar stad gällande befintliga bostäder och utemiljö gällande energi, transporter och ekosystemtjänster i samband till utvecklingen av stadens fokusområden Farsta, Skärholmen, Hagsved och Kista. Ansökan avslogs tyvärr men Vinnova föreslår att projektidén som kallades ”Hållbarhet blir Standard” skickas in till annan utlysning.

Miljöförvaltningen har även fortsatt arbetet med att bygga upp en idébank på Miljöbarometern med åtgärdsförslag i syfte att förstärka stadens gröna och blå infrastruktur.

Nämndmål:

2.2.2 Tillsynen ska verka för att stadens mark- och vattenanvändning är hållbar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har bedrivit tillsyn av stadens skyddade områden och då verkat för en naturvårdande skötsel som stärker den biologiska mångfalden, samt en utveckling av de rekreativa värdena med fokus på ett s.k. basutbud av service (toaletter, skyltar, naturbevakare etc). Det senare har resulterat i ett pilotprojekt för entrétoaletter i två reservat.

Nämndmål:

2.2.3 En långsiktig miljöövervakning ger god uppföljning av att stadens mark- och vattenanvändning är hållbar samt ger underlag för tillsyn, fysisk planering och exploatering samt åtgärdsarbete

 Uppfylls helt

Analys

Arbete pågår med att uppdatera befintliga klimatindikatorer på Miljöbarometern med data för 2018. Inom ramen för EU-projektet Clarity tas nya indikatorer för extrem temperatur och värmeböljor fram, som komplement till befintliga temperaturindikatorer.

Den löpande miljögiftsövervakningen i fisk och vatten fortlöper i samma storleksordning som 2018, med ordinarie övervakning i sex vattenförekomster och screening i elva vattenförekomster.

Övervakning av de kvalitetsfaktorer som ingår i bedömning av ekologisk status enligt vattendirektivet utförs i ett urval av stadens sjöar och vattendrag. Under 2019 planeras undersökningar av vattenväxter, växtplankton och kiselalger i ett urval sjöar och vattendrag i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB.

Resultaten från den provtagning av mikroplast i Mälaren som gjordes under 2017 har nyligen presenteras för nämnden och det kan konstateras att mikroplaster finns i Mälaren. Provtagning och analys av mikroplast är fortfarande ett ungt forskningsområde och än finns inga standardiserade analys- eller provtagningsmetoder. Förvaltningen kommer därför inte påbörja någon miljöövervakning av mikroplast i nuläget men kommer att följa forskningen på området. Förvaltningen kommer även inom forskningsprojektet Drizzle anlita en kommundoktorand som ska forska på mikroplast i dagvatten. Dagvatten tros vara en betydande spridningsväg för mikroplast.

I ett samarbete med miljöförvaltningen har KTH tagit fram siffror på förändringar i grönstrukturen mellan 2005 och 2015 utifrån satellitdata. Resultaten visar att stadens grönyta minskat med omkring 3 % under denna tid. Miljöövervakning av stadens biologiska mångfald fortsätter enligt programmet som beslutades av MHN 2017. Resultaten av 2018 års undersökningar av groddjur och fladdermöss har sammanställts och ett nytt habitatnätverk för fladdermöss har tagits fram. Under 2019 inleds uppdatering av biotopdatabasen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för kemisk status.				14 %		50 %		2019

Nämndmål:

2.2.4 Aktivt bistå i samordning av grönstrukturfrågor, planering och utredning av nya naturreservat samt uppmärksamma ekosystemtjänster i staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram ett förslag till strategi för biologisk mångfald inom staden, enligt budgetuppdrag. Tidplanen beräknas hålla.

Förvaltningen har fortsatt medverka i FoU-projekt Hazard Support, Green Zone om hur grön infrastruktur kan bidra till att hantera klimatrelaterade risker som översvämningar och värmeböljor såväl som till ökad folkhälsa. Förvaltningen har också deltagit i stadens klimatanpassningsnätverk.

Förvaltningen har medverkat i arbetet med att inrätta nya naturreservat i Hagsåtraskogen och Kyrkhamn samt påbörjat en utredning om möjliga biotopskyddsområden i staden. Utredningen av Fagersjöskogen och Ålsten/Storskogen kommer att påbörjas senare under året.

FEM-projektet (Förstudie effektivare miljöövervakning av stadens natur), som drivs av förvaltningen, har utvecklat ett samarbete mellan berörda kontor om prioriteringsstöd för naturvård samt metoder för datainsamling gällande naturmarksskötsel och ekologiska förstärkningsåtgärder. Hittills har en prototyp till prioriteringsstöd tagits fram för Skärholmen. Under 2019 ska detta börja utvecklas för fler stadsdelar, med stöd av Grönare Stockholm.

Ett nytt digitalt utbildningsmaterial om ekologisk skötsel har tagits fram i syfte att gynna ekosystemtjänster och den biologiska mångfalden i stadens grönområden. Detta material är främst inriktat till parkingenjörer och miljösamordnare i stadsdelarna men även entreprenörer och kommer att åtföljas av en praktisk skötselkurs i fält under hösten 2019.

Vidare har en utredning tagits fram över de ekologiskt strategiskt viktigaste grönstråken i Söderort med ett omfattande kartmaterial. Utredningen identifierar de mest kritiska områdena/passagerna, inklusive förslag på konkreta och prissatta förstärkningsåtgärder på de ställen där de kan göra mest nytta för den gröna infrastrukturen på lokal nivå. Förstärkningsåtgärderna presenteras på miljöbarometern. Förvaltningen planerar även att hålla ett seminarium om åtgärderna för att sprida kunskapen till berörda intressenter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bedrivit ett omfattande arbete för ökad användning av miljöfordon och miljöbränslen vilket bidrar till ökad hållbarhet. I den fysiska planeringen bevakas att bostäder och nya arbetsplatser planeras och lokaliseras vid goda kollektivtrafiklägen och försörjs med

cykelvägar. Laddmöjligheter för laddbara fordon installeras vid nybyggnation av garage och nämnden har ett omfattande informationsarbete till bostadsrättsföreningar och andra fastighetsägare om hur man enkelt ordnar laddplatser. Ett omfattande arbete bedrivs tillsammans med trafikkontoret för att öka antalet publika laddplatser i Stockholm. Stadens fordonsflotta består nästan uteslutande av miljöbilar. Miljöförvaltningen arbetar tillsammans med serviceförvaltningen med ökad kravställan på miljöfordon vid upphandling av tjänster där fordon ingår. Även andra förvaltningar har visat intresse för förvaltningens expertkompetens och vi har förmedlat kunskaper och exempel vid direktkontakt och på olika seminarier med upphandlare.

Andelen laddbara fordon har ökat kraftigt från en låg nivå och är den högsta i Sverige (en fördubbling av antalet elbilar och laddhybrider i nybilsförsäljningen har skett de senaste fem åren), men övriga miljöbilkategorier har gått tillbaka eller legat stilla på samma nivåer som tidigare. I Frankrike har intresset för E85 ökat kraftigt under det senaste halvåret då priset på E85 är lågt där och konverteringssatser som möjliggör drivning på E85 finns att köpa. Inom kort lanseras en ny etanolbil i både Sverige och Frankrike. Andelen miljöbilar i nybilsförsäljningen har gått ner de senaste tre åren men förvaltningen tror att målet kommer att nås.

Intresset för delade fordon och nya tjänsteföretag som Aimo, Sunfleet och Snappar (olika typer av bildelningsföretag) har ökat men även detta från låga nivåer. Detta är ännu ett osäkert område då två tidigare aktörer med friflytande bilpooler, DriveNow och Car2Go, tidigare lämnat Stockholm p.g.a. dålig lönsamhet. I början av april arrangerade miljöförvaltningen och trafikkontoret ett seminarium och en workshop om friflytande mobilitetstjänster (både tvåhjulingar och bilar) främst för andra kommuner och myndigheter. Seminariet var mycket uppskattat. Inom Eccentric har prov och demonstration av en mobilitetstjänst kommit igång tillsammans med SL med flera. I ett par områden i Stockholm erbjuds boende ett prova på abonnemang där kollektivtrafik, bilpoolresor, taxiresor och lånecykel erbjuds i ett paket.

Vid halvårsskiftet 2018 infördes reduktionsplikten som föreskriver att den som säljer fossila drivmedel även måste sälja en viss andel förnybara bränslen med hänsyn till miljöbränslenas reduktion av fossilt koldioxid. Samtidigt försvann skattebefrielsen för låginblandade biodrivmedel men finns kvar för höginblandade biodrivmedel. Efterfrågan på biodrivmedel kan komma att öka på sikt men eftersom att kvoterna bara är satta fram till år 2020 vågar ingen ännu investera i nya produktionsanläggningar för biodrivmedel. Förvaltningen tror emellertid att målet om andelen sålda förnybara drivmedel i länet bör kunna nås inom programperioden.

En regelmässig komplikation kopplat till klimatbonus är att ett fordonets typgodkännande försvinner vid efterhandsmontering av hyllor p.g.a. ökad totalvikt. Detta innebär att 80 av stadens elfordon, vilka har fått denna efterhandsmontering, inte uppfyller kraven för klimatbonus vilket resulterar i en utebliven klimatbonus om ca 4 800 000 kr.

Transportstyrelsen har tillskrivits i frågan och är medvetna om problemet samt medger att detta inte är avsikten.

Arbete pågår med projektansökningar för finansiering och samarbete avseende framförallt laddinfrastruktur.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon				70,84 %		86 %	86 %	Halvår 1 2019
Analys								
Andelen miljöbränsle i etanol- och biogasfordonen i stadens egen fordonsslotta har legat runt 85 procent de senaste åren. Biogasbilarna hade tankat 86 % biogas vid halvårsskiftet 2018. Etanolbilarna hade under samma period tankat 76 % etanol. Etanolfordonen minskar i stadens fordonsslotta p.g.a. att det inte finns några nya etanolbilar på svenska marknaden. De förvaltningar och bolag som har fordon som inte uppnått tankmålen har uppmärksamats på detta.								
  Sålda fossila drivmedel				8,5		8	8,0 TWh (avser 2018)	2019
Analys								
Statistiksammanställningen släpar efter så först mot slutet av år 2019 finns statistik för år 2018.								
  Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO ₂ e per invånare)						1,1 Ton CO ₂ / inv	1,10 ton CO ₂ e / inv	2019
Analys								
P.g.a. eftersläpning i statistik avser periodens utfall 2017 års värde. 2016 var utsläppen från transportsektorn 1,2 CO ₂ e/inv. Förbättringen beror framför allt på högre andel förnybart bränsle i kombination med att trafikökningstakten avtagit.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska initiera åtgärder för elektrifiering av transportsektorn.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.3.1. Tillsynen ska minska miljöpåverkan från transporter

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har följt upp trafikkontorets planering för åtgärder enligt Åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller. Programmet har remissbehandlats och en reviderad version har tagits fram för beslut i kommunfullmäktige den 6 maj 2019. Inom stadens bullerskyddsgrupp har dock planer för genomförande inletts. Förvaltningen bedömer därför att åtgärder för 2019 enligt förslag till åtgärdsprogram bör kunna genomföras som planerat efter beslut i kommunfullmäktige.

Förvaltningen har följt upp att trafikkontoret har genomfört skyddsåtgärder (dammbindning, sandsopning, spolning) för att begränsa trafikens spridning av partiklar till luften.

Förvaltningen har påbörjat tillsynsinsatser för förbättrad egenkontroll av dagvattenanläggningar.

Nämndmål:

2.3.2 Nämnden har god uppföljning av trafikens miljöpåverkan

 Uppfylls helt

Analys

I Stockholm mäts luftkvaliteten kontinuerligt på Hornsgatan, Sveavägen, Folkungagatan och St. Eriksgatan. Mätningar fyller en viktig funktion för övervakning och jämförelse mot miljökvalitetsnormer och miljömål samt för utvärdering av åtgärder.

Avgasutsläppen från vägtrafiken kommer minska på grund av förnyelsen av fordonsparken. Detta kommer innebära att halterna av kvävedioxid (NO₂) och avgasrelaterade partiklar minskar jämfört med idag. Hur mycket och hur snabbt halterna minskar avgörs till stor del av utbytestakten av fordonsflottan, vilka bränslen som används och hur snabbt andelen elfordon ökar. Vad gäller PM10 beror utvecklingen främst på hur användningen av dubbdäck förändras, omfattningen av stadens åtgärder såsom dammbindning samt på utvecklingen av utsläppen i andra länder, vilket påverkar intransporten av luftföroreningar till Stockholm.

Nämndmål:

2.3.3 Minst tjugo procent av alla nya bilar som säljs är miljöbilar

 Uppfylls helt

Analys

Vid årsskiftet 2018/2019 var andelen miljöbilar som såldes i länet (enligt stadens definition antagen av fullmäktige) 22 procent. Framförallt är det laddhybrider och rena elbilar som ökar i andel. Målet kommer att nås. Andelen miljöbilar i nybilsförsäljningen har dock gått ner under både 2016, 2017 och 2018 från en nivå om 24 procent år 2015. Andelen E85 bilar i nybilsförsäljningen är mycket låg och det finns i nuläget ingen etanolmodell till försäljning på svenska marknaden men en leverantör är på gång att lansera en ny etanolbilsmodell till sommaren 2019. Bonus-malus systemet som infördes den 1 juli 2018 kommer förhoppningsvis att öka försäljningen av elbilar, laddhybrider och biogasbilar.

Den statliga definitionen av vad som är en miljöbil (som Stockholm följer) upphörde när bonus-malus systemet infördes den 1 juli 2018. Miljö- och hälsoskyddsnämnden antog ett förslag till ny miljöbilsdefinition i mars 2019, förslaget är nu ute på remiss både till externa aktörer och internt inom staden. En fungerande miljöbilsdefinition är viktig för att staden ska kunna ställa krav på miljöbilar vid upphandlingar av transporttjänster mm där fordon ingår. Miljöförvaltningen samarbetar med trafikkontoret med åtgärder för en ökad elektrifiering av vägtrafiken. Regelverket för privata aktörers möjligheter att på egen bekostnad sätta upp laddstationer på stadens mark har setts över för att göra det attraktivare för aktörerna. Uppdaterat regelverk och ny karta med lämpliga laddplatser i innerstaden kommer att publiceras senare i vår. Informationskampanjen Fixa Laddplats har uppdaterat allt informationsmaterial och genomfört ytterligare en serie om sex välbesökta seminarier i länet under mars månad. Region Skåne och Östersunds Kommun har erhållit materialet och ska kopiera kampanjen inom kort.

En rapport med sammanställning av hur den publika laddningen använts under år 2018 kompletterat med en enkät till användarna har tagits fram och kommer att redovisas för nämnden senare i vår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år.				27 %		34 %		2019
Analys								
Statistik sammanställs årligen och 2018 års statistik kommer först mot slutet av 2019								

Nämndmål:

2.3.4 Minst var tionde lastbil som säljs är en miljölastbil

 Uppfylls inte

Analys

4,5 procent av nyregistrerade tunga fordon var miljölastbilsklassade vid utgången av år 2017. Statistik för år 2018 finns sammanställda först senare under år 2019. I Stockholm län säljs ca 400 nya lastbilar varje år.

Arbetet med att få till stånd fler platser för drivmedelsstationer för tunga fordon har pågått för fullt under perioden. Det tar emellertid lång tid från att lämpliga platser identifierats till att de blir klara för etablering och tills ny drivmedelsstation finns på plats. Vidare har miljöförvaltningen hjälpt till med råd och kunskap i samband med upphandling av transporttjänster samt uppföljning av redan ingående avtal. Detta för att öka efterfrågan på transporttjänster med miljölastbilar och förnybara drivmedel. I regeringens miljözonsregleringar finns tyvärr inte ED95 (etanol för tunga fordon) med som möjligt miljöfordon. Detta kan komma att minska intresset för ED95 lastbilar framöver. Inom ramen för Eccentric-projektet har en elhybridlastbil tagits i drift för nattleveranser till några restauranger i city och utvärdering av demonstrationen har påbörjats. Förvaltningen har även projektlett en utredning gällande möjligheten att använda etanol och gas i fordon vid arbete under jord. Studien kommer ett redovisas för miljö- och hälsoskyddsnämnden innan sommaren.

Introduktionen av nya lastbilar som uppfyller definitionen miljölastbilar går långsammare än planerat. Det finns emellertid en stor andel traditionella diesellastbilar som går på 100 procent förnybara drivmedel, biodiesel 100 och HVO 100 procent, (HVO =Hydrerade Vegetabiliska Oljor). Dessa fordon kör på förnybara drivmedel och transporten är att betrakta som en miljöanpassad transport även om fordonet inte är en miljölastbil. Det har inte varit möjligt att i befintlig statistik få fram hur många dessa lastbilar är.

Förvaltningen tror att det kan bli svårt att nå målet utan att räkna in de lastbilar som kör på 100 procent förnybara drivmedel enligt ovan.

Nämndmål:

2.3.5 Stadens egen fordonsflotta består av miljöfordon

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen ansvarar för kommunkoncernens kategoriråd för fordon. Genom fleet managerfunktionen samordnas arbetet med stadens bilflotta för att uppnå god ekonomi och minsta möjliga miljöpåverkan. Fleet-managerfunktionen utvärderas årligen genom en enkät till alla stadens fordonsansvariga. Årets enkät gav mycket högt betyg till miljöförvaltningens fleet managerfunktion. Arbetet har koncentrerats till att få avtal på plats för elektronisk körjournal och avyttringstjänst samt att ständigt vara behjälplig med råd och stöd vid fordonsanskaffning och liknande. De första elbilarna i den tidigare upphandlade elbilspoolen har tagits i drift och invigts. Nu finns 20 stycken elbilar som används av förvaltningar och bolag och som även kan bokas av företag och privatpersoner. Tjänsten är upphandlad av Sunfleet. Ett intensivt arbete pågår nu med att få ut fler elbilspoolsbilar.

Vid halvårsskiftet 2018 hade Stockholms stad gemensamt en fordonsflotta med 927 fordon av vilka ca 4 % var specialfordon. Övriga fordon var till 98 % miljöbilsklassade enligt stadens definition vid inköpstillfället. Förutom vissa specialfordon var alla nyinköpta fordon under 2018 miljöbilsklassade. På grund av vakanser och komplikationer med datainsamling har förvaltningen inte uppdaterade siffror över drivmedelsförbrukning och sammansättningen för den nuvarande fordonsflottan, men vid halvårsskiftet 2018 bestod flottan av 14 procent elbilar, 44 procent biogasfordon, 12 procent etanolbilar, 8 procent laddhybrider, samt små fossilbilar (hybrider, diesel och bensinbilar) på sammanlagt 18 procent. Staden har sedan dess inhandlat nya eldrivna lätta transportbilar, och förvaltningens tidigare arbete med att demonstrera elbilar för färdtjänsten har lett till att flera av dessa har köpt in elfordon. Ännu kvarstår dock att testa för hemtjänst som arbetar i treskift.

Förvaltningen har tidigare införskaffat två eldrivna lastcyklar för utlåning och provkörning till förvaltningar och bolag. Cyklarna var konstant utlånade i tvåveckorsperioder från mars till oktober 2018, med en lägre användning under de kalla höst- och vintermånaderna. Nu när våren är här har användningen tagit fart igen, och lastcyklarna är mycket uppskattade.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Analys

Den levande staden kan innebära risk för störningar som innebär risk för olägenhet för människors hälsa i bostäder nära verksamheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan därför behöva ställa krav på åtgärder som innebär att hänsynen till detta mål får stå tillbaka. En bedömning görs i varje enskilt fall om nyttan med åtgärden är rimlig sett till kostnaden för den. Genom att nämnden får vara delaktig i god tid i stadens planering kan bättre lokaliseringar uppnås som därmed minskar risken för störningar. Nämnden svarar på remisser

i ärenden om utskänkningstillstånd och beaktar härvid risken för bullerstörningar hos närboende.

Nämndmål:

2.4.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

 Uppfylls helt

Analys

Det är viktigt att nämnden får vara delaktig i god tid i planeringen av lokalisering av evenemang och idrottsplatser för att undvika störningar för närboende. Nämnden är delaktig i stadens evenemangsnätverk där bl.a. frågor om störningsrisker, avfallshantering och hållbarhet diskuteras. Härutöver är nämnden delaktig i framtagande av detaljplaner där frågor om lämplig lokalisering av idrottsplatser m.m. behandlas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en viktig aktör i byggandet av Stockholm som en hållbar storstad. Genom nämndens tillsynsarbete säkerställs säkra livsmedel och hälsosamma vistelsemiljöer för medborgarna. Nämndens involvering i stadsbyggnadsprocessen leder till att miljöfrågorna tidigt tas i beaktande i processen. Vidare är förvaltningen delaktig i ett antal projekt som syftar till att utveckla både stadens hållbarhetsarbete och stadens naturmiljöer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel badplatser med bra badvattenkvalitet.				78 %		90 %	90 %	2019
  Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status				26 %		45 %	45 %	2019
  Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft				25 dygn		Max7 dygn	Max 7 dygn	2019
Analys								
Antal dygn över 60 µg/m ³ har fram till den 30 april 2019 varit: 6 st vid Hornsgatan, 2 st vid Sveavägen, 2 st vid S:t Eriksgatan och 17 st intill Essingeleden. Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år.								
Meteorologiska variationer mellan åren påverkar halterna. Inledningsvis 2019 är halterna av kvävedioxid och antalet dygn med kvävedioxidhalter över 60 µg/m ³ något lägre än samma jämfört med samma period år 2018. Miljö kvalitetsnormen för dygnsmedelvärde under år 2019 är emellertid redan överträdd intill E4/E20.								
  Antal dygn över				34		Max35	Max 35	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
normvärdet för PM10 i luft				Dygn		dygn	dygn	
Analys								
Antal dygn över 50 µg/m ³ har fram till den 30 april 2018 varit: 30 st vid Hornsgatan, 22 st vid Sveavägen, 26 st vid S:t Eriksgatan och 23 st intill Essingeleden. Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. 2019 har antalet dygn med PM10-halter över 50 µg/m ³ varit högre jämfört med år 2018. Trafikkontoret utför regelbundet dammbindning samt spolning av gator men trots intensiva åtgärder torkar vägbanorna upp vid omfattande solinstrålning och tørt väder och vägdamm virvlar upp i luften. Troligtvis klaras miljö kvalitetsnormen för PM10 under 2019.								
 	Antalet kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och som används i stadens verksamheter			128 st		112 st	112	2019
 	Växthusgasutsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)			2,3 Ton CO ₂ / inv		2,2 Ton CO ₂ / inv	2,2 ton CO ₂ e / inv	2019
Analys								
År 2016 uppgick utsläppen till 2,5 ton CO ₂ e/inv. Periodens utfall avser prognosticerat utsläppsvärde för år 2017 som inte bygger på helt komplett statistik. Statistiskt underlag för beräkning av utsläppen har cirka 1,5 års fördröjning. Fastställt utsläppsvärde för år 2017 med prognos för utsläppen år 2018 beräknas kring halvårsskiftet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en strategi för biologisk mångfald i samarbete med samordningsgruppen för grönnare Stockholm	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1 Bättre miljö genom ökade effekter av energitillsyn

 Uppfylls helt

Analys

Energifrågor behandlas i all tillsyn över miljöfarliga verksamheter inom staden. Tillsynen över de stora energiproduktionsanläggningarna intar i detta sammanhang en särställning genom att tillsynen handlar om att delta i tillståndsprövningar, bl.a. genom att granska företagets förslag till villkor. Hittills i år har två ärenden avseende Värtaverket hanterats. Förvaltningen har många kontakter med de största verken genom att avvikelser rapporteras in från verksamheterna. Klagomål/synpunkter på Värtaverket fortsätter att komma in, bl.a. har störningar från bolagets rengöring av en biooljecistern föranlett luktstörningar – med påföljande klagomål – vid Ropstens tunnelbanestation.

Anläggningarna är generellt sett stora och verksamheterna bedrivs med tillstånd enligt miljöbalken. Man är därför skyldiga att lämna miljörapporter som granskas av förvaltningen. Miljörapporterna har nu kommit in och granskning påbörjas.

Nämndmål:

2.5.2 Miljöövervakning som ger god kunskap om energianvändning och växthusgasutsläpp.

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har påbörjat beräkningen av växthusgasutsläppen utifrån inkommen statistik. Fastställande av 2017 års utsläpp med uppskattning av utsläppen för 2018 bör kunna avrapporteras till juninämnden liksom beräkningarna av växthusgasutsläppen från stockholmarnas flygresor.

Förvaltningen har följt upp energianvändning i stadens organisation. Energianvändningen har minskat marginellt mellan åren 2017 och 2018. Förvaltningen bedömer att energieffektiviseringsmålen i miljöprogrammet inte kommer att nås. Uppföljningen har överlämnats till Stockholm Stadshus AB som har uppföljningsansvar för miljöprogrammets energieffektiviseringsmål.

Förvaltningen har följt upp stadens egen solenergiproduktion. Solenergiproduktionen har ökat mellan åren 2017 och 2018. Under hela miljöprogramsperioden har produktionen ökat med 44 procent. Förvaltningen bedömer att solenergimålet kommer att uppnås. Uppföljningen har överlämnats till fastighetskontoret som har uppföljningsansvar för miljöprogrammets solenergimål.

Nämndmål:

2.5.3 Hållbar energianvändning uppnås

 Uppfylls helt

Analys

Arbetet med att ta fram en ny klimathandlingsplan med koldioxidbudget och nytt miljöprogram har påbörjats. Förvaltningen har delrapporterat arbetet med energikartläggningar enligt lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag till Energimyndigheten. Slutrapportering sker i början av 2020. En utredning av hur gröna hyresavtal kan användas som ett led i arbetet med fossilbränslefri organisation 2030 har påbörjats. Förvaltningen har påbörjat en utredning om kostnader för olika nivåer av energieffektivisering som en del av nämnduppdraget att ta fram mer detaljerade underlag på vilka åtgärder som krävs för att staden ska kunna öka takten med att energieffektivisera sin verksamhet för att nå de uppställda klimatmålen. Stadens egna fastighetsägare, Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) och idrottsförvaltningen omfattas. Förvaltningen har genomfört en gemensam upphandling för visualisering av stadens egen solelproduktion och hantering av stadens

elcertifikat från solelproduktion. Upphandlingen förenklar och minskar kostnaden för stadens certifikatshantering. Förvaltningen ingår nu i kategoristyrningsteamet för upphandling av vitvaror.

Förvaltningen utreder eleffektfrågan i staden och vad stadens verksamheter kan bidra med i samverkan med Ellevio. En studie av effektsituationen i Stockholm har initierats. Studien utförs av studenter vid KTH och i Barcelona inom det europeiska programmet InnoEnergy. En studie av fördelning av elanvändningen i flerbostadshus har slutförts. Resultaten visar på stora skillnader mellan likvärdiga byggnader. Förvaltningen har genomfört en serie av sex föreläsningar kring energieffektivisering i byggnader i samverkan med Fastighetsägarna Stockholm. Föreläsningar om hållbar stadsplanering och stadens klimatarbete har hållits på Stockholms universitet, KTH och för internationella studenter från Köpenhamn.

I samarbete med C40, Köpenhamn och Oslo tas en projektansökan fram om hur städer kan arbeta med byggprocess, plastanvändning och livsmedel för att minska klimatpåverkan. Förvaltningen deltar i en internationell studie tillsammans med Oslo, Köpenhamn och Rotterdam om lagring av koldioxid.

Förvaltningen projektleder den regionala samverkan för energi- och klimatrådgivningen (EKR). Ett seminarium (Fixa Laddplatsen) har genomförts med 150 deltagare där bostadsrättsföreningar (BRF) fått information och träffat leverantörer av utrustning. Ett mobilitetsprojekt riktat till BRF:er har påbörjats men har fått anpassas till att Energimyndigheten av besparingsskäl dragit in sitt bidrag till projektet. 42 BRF:er har fått rådgivning och information om möjlighet till rådgivning för att byta ut oljepannor har gått ut till 176 fastighetsägare med oljeeldning i 600 byggnader.

Stadens webb byggs om och informationen om stadens klimatarbete anpassas till den nya versionen. Pingvinpriset har delats ut till hemtjänsten i Spånga-Tensta SDF, serviceförvaltningen och till SVOA (<http://www.stockholm.se/ByggBo/Leva-Miljovanligt/Manadens-klimatsmart-Stockholm/>). Temakampanjen Sthlm Vintertramp med 100 deltagande cyklister har genomförts. 95 cyklister genomförde hela kampanjen. Av inkomna svar på utvärderingen (61 procent) tycker 79 procent att det fungerat bättre än förväntat att cykla på vintern och 95 procent uppger att de kommer cykla lika mycket eller mer nästa vinter.

Nämndmål:

2.5.4 Klimatpåverkan från stockholmarnas konsumtion ska minska

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har startat och leder ett treårigt projekt för att utvärdera ett klimatberäkningsverktyg för byggprocessen, d.v.s. klimatpåverkan i byggskedet och från byggmaterial. Verktöget har utvecklats av Svenska miljöinstitutet (IVL) och KTH i samverkan med förvaltningen. Beräkningsverktyget testas och utvärderas nu i nyproduktionen av stadens bostadsbolag och av exploateringskontoret i rollen som beställare. Parallella tester genomförs i Göteborg. Resultaten från testerna kommer att användas för vidareutveckling av verktyget.

Ett gemensamt projekt har påbörjats för att ta fram mål, mått och mätmetoder för klimatsmart mat och matsvinn som stöd till utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder i deras uppdrag att beräkna koldioxidutsläpp från livsmedel som serveras inom stadens verksamheter. Ett examensarbete som kartlägger hur svenska kommuner jobbar med klimatsmart mat och matsvinn samt tar fram goda exempel som Stockholms stad kan använda är kopplat till projektet.

Förvaltningen har påbörjat genomförandet av det Klimat-Klivet finansierade projektet BeChange Stockholm. Förvaltningen har deltagit i rekryteringen av hundra personer från Stockholm som deltar i en kurs med syftet att nära halvera sin klimatpåverkan och öka livskvaliteten. Projektet genomförs i samverkan med företaget BeChange och Studieförbundet Stockholm samt kommunerna Järfälla, Tyresö och Huddinge.

Nämndmål:

2.5.5 Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas

 Uppfylls helt

Analys

Åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller har remissbehandlats och en reviderad version har tagits fram för beslut i kommunfullmäktige den 6 maj 2019. Inom stadens bullerskyddsgrupp har planer för genomförande inletts. Exempelvis har staden erhållit medel för uppförande av växtb eklädd bullerskyddsskärm vid rekreati onsområde intill Huddingevägen. Förra årets budgetuppdrag om växtb eklädda bullerskydd har slutförts tillsammans med övriga berörda förvaltningar. Avrapportering till nämnderna genomfördes i april 2019.

Nämndmål:

2.5.6 Bidra till att stadens vattenområden uppnår god ekologisk och kemisk vattenstatus

 Uppfylls delvis

Analys

Miljöförvaltningen tillsammans med Stockholm Vatten är, i enlighet med Handlingsplan för god vattenstatus, ansvariga för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Arbete sker i nära samarbete med övriga berörda förvaltningar inom staden och med de regionala vattensamarbeten som Stockholm ingår i.

Miljöförvaltningen fortsätter, i samverkan med övriga berörda, att ta fram lokala åtgärdsprogram för kvarvarande vattenförekomster samt planerar att genomföra ett antal viktiga projekt av generell strategisk betydelse för arbetet med lokala åtgärdsprogram; recipientspecifika riktvärden, undersökningar av PFAS, mikroplaster samt förekomst av miljögifter i sediment, samt utredningar av hydromorfologisk status och åtgärder. Vidare deltar miljöförvaltningen i flera externfinansierade projekt, däribland Drizzle, iWater, LIFE IP Rich Waters samt anonyma källor.

Under förutsättning att kvarvarande frågor rörande ansvarsfördelning kan lösas kommer förvaltningen att under året kunna färdigställa ett antal lokala åtgärdsprogram för vidare politisk behandling.

För att omsätta åtgärdsprogrammen i konkret handling behövs samarbete med de förvaltningar och bolag som arbetar med stadsutveckling samt med tillsynen. Vidare behöver förvaltningens roll i såväl stadsbyggnadsprocessen och som tillsynsmyndighet utvecklas och stärkas avseende miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Nämndmål:

2.5.7 Tillsynen ska säkerställa att inomhusmiljön i flerbostadsfastigheter inte ska medföra olägenhet för människors hälsa

 Uppfylls helt

Analys

Riktad bostadstillsyn

Under första kvartalet 2019 har åtta ärenden initierats inom den riktade bostadstillsynen och under samma period har fem inspektioner utförts. Enligt verksamhetsplanen för 2019 ska förvaltningen starta tjugo tillsynsärenden där urvalet av fastigheter enligt plan baserats på att de ligger inom stadsdelarna Husby och Tensta. Under våren är det elva inspektionstillfällen inplanerade och nio under hösten.

I merparten av de ärenden som startades under 2016, 2017 och 2018 pågår fortsatt handläggning, och totalt finns fyrtioåtta pågående tillsynsärenden inom den riktade bostadstillsynen. Anmärkningarna berör främst ventilation, fukt, inomhustemperatur och brister i funktionen för felanmälan. Tillsynen har visat sig vara nödvändig eftersom merparten av de besökta fastigheterna kräver vidare handläggning i respektive ärende, vilket med tiden kommer att innebära en ökad hälso nytta för boende i dessa fastigheter.

Under 2019 kommer förvaltningen att påbörja ett arbete som syftar till att inventera bland fastighetsägare som inte sköter sig. Denna inventering syftar också till att de ärenden som startas upp och de fastigheter som inspekteras är av sådant slag att tillsynens miljö nytta är betydande.

Handläggning av klagomål

Handläggning av inkommande klagomål på störningar i bostäder pågår fortlöpande. Vanligaste störningsorsak är buller och härefter bristande ventilation. Under första kvartalet 2019 har 151 ärenden initierats vilket är en minskning jämfört med samma period förra året (187 st) men högre än 2017 (128 st). Förvaltningen har fram till och med den 31 mars avslutat 187 ärenden. Som en följd av den mycket höga ärendeinströmningen 2018 ökade ärendebalansen under förra året. Sedan årsskiftet har balansen dock minskat något. Den 31 mars var 731 ärenden pågående av vilka 109 st ligger för överprövning i överinstans, antingen hos länsstyrelsen eller i mark- och miljödomstolen. Andelen avgjorda ärenden med miljö nytta uppgick under perioden till 72 %. Andelen inkomna ärenden som inte utreds därför att de redan inledningsvis inte bedömdes vara av den karaktären att de skulle utredas uppgick under

perioden till 9 % och andelen inkomna ärenden som följs upp i annat ärende uppgick till 15 %.

Tillsyn fastighetsägares egenkontroll

Tillsynen av fastighetsägarnas egenkontroll löper på enligt plan. Syftet med tillsynen är att kontrollera fastighetsägares egenkontroll så att inomhusmiljön och en miljömässigt hållbar verksamhet i flerbostadsbyggnader ska säkerställas. I tillsynen granskas bland annat fastighetsägarens rutiner för varmvattensystemet, avfallshanteringen, ventilationen genom OVK etc. Den vanligaste anmärkningen är bristande rutiner av varmvattensystemet samt för låg returtemperatur av varmvattnet. Denna brist följs alltid upp med anledning av risk för tillväxt av legionellabakterier i varmvattensystemet. Andra brister som noteras är hanteringen av grovsopor och då att de inte anlitar godkänd transportör.

Radon – flerbostadshus

Årsmålet är att 92 % av de kommunala bostadsbolagens flerbostadsfastigheter ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Hittills har detta uppnåtts för 86 % av de kommunala flerbostadsfastigheterna. Årets mål beräknas nås.

Årsmålet är att 80 % av flerbostadsfastigheterna ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Hittills har detta uppnåtts för 76 % av flerbostadsfastigheterna. Årets mål beräknas nås.

4 431 användare har använt e-tjänster för radon.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.				84	92 %	92 %		2019
 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.				73	80 %	80 %		2019
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95,9 %			95,8 %	95 %	95 %		Tertial 1 2019

Nämndmål:

2.5.8 Tillsynen ska aktivt bidra till att avfallshierarkin följs så att avfall hanteras på ett resurseffektivt sätt

● Uppfylls helt

Analys

Frågan om hantering och återanvändning/-vinning av avfall ingår i den ordinarie tillsynen, såväl vad avser miljöfarliga verksamheter som hälsoskyddsverksamheter. Genom tillsynen erhålls också uppgifter om vilka som transporterar hushållsavfall vilket föranlett förvaltningen att sammanställa ett informationsmaterial om gällande regler som skickas till de som inte är upphandlade av Stockholm vatten och avfall AB (SVOA).

Årets tillsyn löper på enligt plan. Fokus i tillsynen är restaurangers och caféers avfallshantering och hur avfallshanteringen fungerar hos grossister och andra verksamheter i Årsta partihallar. Syftet är att kontrollera att verksamheterna efterlever miljöbalkens krav på en god avfallshantering, att de har abonnemang för hämtning av hushållsavfall, utsortering av förpackningar, farligt avfall och grovavfall. Avfallsutrymmet granskas liksom städrutiner och om verksamheten har utrett möjlighet till matavfallssortering. Den vanligaste anmärkningen är bristande utsortering av förpackningar vilket i vissa fall åtgärdas direkt efter inspektionen, men i vissa fall krävs föreläggande för att verksamheten ska åtgärda anmärkningen.

Det finns en stor potential att öka återvinningen. Särskilda satsningar behövs för att öka matavfallsinsamlingen och förbättra insamlingen av förpackningar och tidningar. Även i grovavfallet finns stora mängder material som skulle kunna sorteras ut och återanvändas eller materialåtervinnas.

Nya bestämmelser har tillkommit i avfallsförordningen (2011:927) och i förordning om producentansvar för förpackningar (2018:1462). Syftet är att förtydliga att producenterna ska ta det fulla ekonomiska ansvaret för insamlingen av förpackningar och returpapper genom tillståndspliktiga insamlingssystem, och att insamlingen ska ske bostads eller kvartersnära. För att aktörerna ska få tid att anpassa sig så kommer servicen på insamlingen att höjas stegvis 2021 och 2025.

Stockholm Vatten och Avfall AB har utarbetat ett förslag till införande av obligatorisk matavfallsinsamling för verksamheter och hushåll i renhållningsordningen. I förslaget föreslås att obligatoriet ska träda i kraft 1 jan 2021 för verksamheter som serverar fler än 25 portioner per dag samt 1 jan 2023 för övriga verksamheter och hushåll. Förslaget till nya regler behöver fastställas av avfallsnämnden och kommunfullmäktige innan de kan träda i kraft.

Nämndmål:

2.5.9 Tillsynen ska medverka till att exponeringen för farliga kemikalier minskar

● Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn på båtklubbar och varvsföreningar med båtuppläggningsplatser i syfte att bland annat minska den kemiska belastningen på miljön. I

tillsynen kontrolleras planer för utfasning av giftiga båtbottnfärger och dess hantering, hantering av avfall och farligt avfall m.m. Under året ska 25 inspektioner utföras varav en är genomförd. Miljöförvaltningen bedriver även tillsyn i samband med att blästring sker på båtklubbar.

I arbetet med att minska farliga kemikalier drivs det s.k. XRF-projektet som mäter olika metaller på båtskroven. Resultat från mätningarna kan båtklubben använda för att bedöma vilka båtar som behöver saneras från giftiga kemikalier. Efter utgången av 2019 kommer merparten av alla båtar i båtklubbar belägna vid Mälaren att vara mätta. Dessutom kommer båtar i några båtklubbar belägna i Östersjön bli mätta. I dagslägen är det oklart hur många. Målsättningen är att tillförsel av giftiga båtbottnfärger till mark och vatten ska upphöra i Mälaren och minska i Östersjön.

När det gäller granskning av verksamheter som säljer eller använder kosmetiska produkter kommer årets planerade huvudfokus inom tillsynen vara frisörer och barberare men även andra verksamheter som säljer kosmetiska produkter, till exempel hälsokostbutiker. Inspektioner kommer genomföras under april-maj.

Inom ramen för det s.k. storstadssamarbetet genomförs tillsynsaktiviteter kring kemiska produkter och miljögifter i varor. Kemikalieinspektionen genomför i år ett nationellt projekt, Information om farliga ämnen i varor 2019, där förvaltningen genomfört tillsynsbesök och varuinköp.

Tillsynsaktiviteter, främst krav på och kontroll av sanering, i syfte att minska risken för exponering av PCB och kvicksilver bedrivs kontinuerligt. Hittills under året har fem ärenden avseende sanering av PCB hanterats, två dispensansökningar har handlagts samtidigt som några ärenden i syfte att klarlägga PCB-status pågår. Sju ärenden avseende kvicksilversanering hos tandvårdskliniker har hanterats.

Nämndmål:

2.5.10 Aktivt bidra till genomförande av Stockholm stads kemikalieplan 2014 – 2019

 Uppfylls helt

Analys

Kemikaliecentrum ger stadens verksamheter vägledning för genomförandet av sina respektive ansvar enligt kemikalieplanen.

Under början av året har mycket arbete lagts på att skriva ett förslag på ny kemikalieplan som ska gälla från 2020. Arbetet har skett i samarbete med andra förvaltningar och bolag. Förslaget har skickats på kontorsremiss och planen är att förslaget till plan kommer att presenteras för Miljö- och hälsoskyddsnämnden i augusti.

En rekommendation gällande användning av gummigranulat, konstgräs och gummiastfalt har också tagits fram, remitterats, reviderats och sedermera beslutats i miljö- och hälsoskyddsnämnden i april.

Arbetet fortsätter med att implementera systemen Chemsoft och Byggvarubedömningen som hjälper stadens verksamheter med kemikaliesäkra val och hantering av kemiska produkter och

byggmaterial. Ett nära samarbete finns med SISAB kring material i förskolemiljöer och med serviceförvaltningen kring formulering och uppföljning av kemikaliekraav i centrala upphandlingar av särskilt utpekade viktiga avtalsområden.

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Analys

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Som en del av stadens egen ekonomi kan nämnden uppvisa en god budgethållning och noggrann kontroll av kostnader.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har nu ett effektiviseringsarbete i form av fortlöpande vardagsrationaliseringar. Administrativa rutiner förenklas och nya lösningar övervägs ständigt för att dra ner kostnaden samtidigt som lika mycket eller mer arbete utförs inom nämndens uppdrag. Frågor om kostnaderna för att bedriva verksamheten är ständigt aktuella eftersom detta har samband med de totala prioriteringarna och möjligheten att bedriva verksamheten. Köp av tjänster övervägs när det är effektivt. Nämnden är uppmärksam på när det går att finansiera projekt och verksamheter genom externa bidrag vilket möjliggjort mycket av utvecklingsinsatserna.

Miljöförvaltningen prognostiserar ett resultat i balans. Nämnden följer sin ekonomi noggrant och vidtar nödvändiga åtgärder vid behov.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,2 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,2 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				-1 %		+/-1 %	+/- 1 %	2019

Självfinansieringsgraden för tillsynsverksamheten beräknas ligga i nivå med VP 2018, det vill säga en självfinansieringsgrad för förvaltningens tillsynsverksamhet i sin helhet om 74 procent.

	VP 2019
Miljöbalkstillsyn (MB)	
<i>Självfin.grad Hälsoskydd</i>	68 %
<i>Självfin.grad Plan och Miljö</i>	68 %
Självfin.grad MB	68 %
Livsmedelskontroll	
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	81 %
MHN tillsyn	74 %

Nämndmål:

3.1.1 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

 Uppfylls helt

Analys

För tillsynens avgifter gäller den grundläggande principen att tid för vilken verksamhetsutövarna har betalat, ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks dock inte årligen utan för många objekt med fast årlig avgift sker tillsynen med något eller några års mellanrum. Nämnden följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Tillsynen inom miljöbalken innehåller flera olika moment. Ett viktigt moment är fysiska inspektioner hos verksamhetsutövarna. Avdelningen Hälsoskydd räknar med att göra drygt 1800 inspektioner under 2019 och Avdelningen Plan och miljö räknar med cirka 600 inspektioner.

För närvarande bedömer förvaltningen att målet kommer att uppnås. Förvaltningen har inarbetade rutiner för kontroll av arbetet inom tillsynen och det finns idag inget som tyder på att det sker avvikelser. Utfallet följs dock upp först i verksamhetsberättelsen eftersom då finns kompletta uppgifter om debitering och registrering av arbetade timmar.

Taxeöversyn för taxa 2020 har gjorts och förslag till ny taxa kommer att presenteras på nämnden den 11 juni 2019.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen bedriver ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete för att säkerställa effektiva processer med hög kvalitet. Inom ett flertal områden fungerar nämndens expertfunktioner stödjande till andra förvaltningar och bolag inom staden, inte minst inom upphandlingsområdet. Miljöförvaltningen bedriver också, i enlighet med miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete, ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen. Vidare strävar förvaltningen efter att vara en bra och attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö och generösa möjligheter till kompetensutveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Aktivt Medskapandeindex ♀	84	83	85	83		82	82	2019
● Andel elektroniska inköp	75 %			78 %	70 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		87 %	87 %	2019
● Index Bra arbetsgivare				86		85	85	2019
● Sjukfrånvaro ♀	3 %	1 %	3,9 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
● Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	0,95 %	0,63 %	1,09 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Kommunstyrelsen ska tillsammans med utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och servicenämnden utveckla gällande upphandling av livsmedelsprodukter som minskar klimatpåverkan samt säkerställa att staden ställer krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktionen motsvarande svensk nivå i stadens upphandlingar	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ge stöd och råd till andra verksamheter i staden för att skapa ökad hållbarhet vid upphandlingar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att bistå stadsledningskontoret i dess budgetuppdrag att utveckla klimatkrav, krav på djurskydd och minskad antibiotikaanvändning vid upphandling av livsmedel. Uppdraget styrs via kategoristyrningsrådet för livsmedelsupphandling och genomförs av ett kategoriteam för livsmedel och måltider på serviceförvaltningen.

Förvaltningen har i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall bistått serviceförvaltningen med upphandlingskrav för minskad fossil plast i stadens upphandlingar genom att i stadens upphandlade sortiment främja produkter tillverkade av andra material än plast. På sikt ska upphandlade artiklar, där så är möjligt, innehålla så lite fossil plast som möjligt.

Vad gäller kemikaliekrav så har mycket fokus legat på det möbelavtal som staden nyligen anslutit till. Ett tiotal informationsmöten för stadens beställare har arrangerats av serviceförvaltningens upphandlare. Kemikaliecentrum har deltagit i dessa med information om stadens arbete enligt kemikalieplanen. Ett uppdrag för att utreda vilka material och kemikalier som förekommer i de mattor till förskolor som finns i det nya sortimentet har lagts på konsult.

Uppföljningsmöten med stadens leverantörer av AV-utrustning visade att dessa inte hade så stor kunskap i kemikaliefrågor. Kemikaliecentrum har medverkat i möten inför ny upphandling av AV-utrustning, med fler leverantörer som finns på marknaden. Genom att vara med på dessa möten kan kemikaliecentrum ställa frågor och få information om företagets arbete med kemikaliefrågan. Detta är ett viktigt underlag för att formulera krav till den framtida upphandlingen.

Inom upphandlingarna kem-tekniska produkter samt papper och plast som annonserades runt nyår har några frågor kommit in angående kemikaliekraven, som besvarats av kemikaliecentrum i samarbete med serviceförvaltningens upphandlare.

Det planeras för dialog med ansvariga för stadens städupphandlingar, i första hand en pilotuppföljning tillsammans med en stadsdel samt rundabordsamtal med flera av stadens avtalsförvaltare för de avtalen.

Nämndmål:

3.2.2 MHN ska samarbeta och utbyta erfarenheter med andra städer och aktörer i Europa för att påverka EU-regelverket samt driva åtgärdsarbete och utveckling framåt.

 Uppfylls helt

Analys

NonHazCity-projektet avslutades den 28 februari efter tre år. 18 partners från Östersjöländerna, däribland kommuner, universitet, VA-bolag och NGO:er, har genomfört åtgärder för att öka medvetenheten om farliga ämnens förekomst och utsläpp från diffusa källor och för att minska belastningen på Östersjön och dem som bor runt den. De medverkande kommunerna har tagit fram kemikaliehandlingsplaner efter den modell som finns i Stockholm. Två dagar i slutet av januari hölls en välbesökt slutkonferens i Riga där erfarenheterna presenterades.

Miljöförvaltningen deltar i det europeiska nätverket Eurocities som senast träffades i början av april i Genua där miljöforumet och forumets arbetsgrupper sammanträdde. Representanter från förvaltningen informerade bland annat om Stockholms stads arbete med lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och implementeringen av vattendirektivet samt den miljözonsutredning som presenterades i slutet av 2018. Förvaltningen har i början av året svarat på en Fitness check rörande vattendirektivet och driver genom Urban Water Agenda 2030 en anpassning av vattendirektivet till att fungera tillfredsställande även i urbana miljöer.

Miljöförvaltningen deltar i två delprojekt inom projektet LIFE IP Rich Waters. I delprojekt C18 är syftet att bygga upp en större kunskapsbas gällande miljögifter i ytvatten för att kunna förbättra åtgärdsförslagen. Inom C20 ska miljöförvaltningen tillsammans med idrottsförvaltningen verka för att en borsttvätt för båtar anläggs i Mälaren i syfte att minska belastningen av bland annat koppar på stadens vattenförekomster.

Öka marknadens efterfrågan på miljötekniska lösningar inom staden och internationellt genom GrowSmarter-projektet

Utvärdering av de energieffektiviserade sex bostadshusen i Valla-området och två lokaler i Slakthusområdet pågår och preliminära resultat pekar mot en energieffektivisering mellan 19 och 72 % kommer att uppnås. BRFen i Årsta har utvärderats under mer än ett år och energieffektiviseringen har gått enligt förväntan på 11 %. Det ser ut som att energi-effektiviseringsåtgärderna likväl som mobilitetsåtgärderna skulle ha stor effekt på CO2 utsläpp om de skalades upp i hela staden.

En preliminär rapport på den tekniska utvärderingen av lösningarna har tagits fram och denna utvecklas med ny data och ska levereras till EU i september. En rapport om lösningarnas affärsmodeller har levererats, dessa kommer att utvecklas och levereras i en ny rapport i oktober.

Slutsatser och rekommendationer angående de 12 smarta lösningarna tas fram inom arbetspaketen energieffektiv renovering, integrerad infrastruktur och mobilitet där partners från både Stockholm, Köln och Barcelona ingår. Dessa slutsatser kommer att presenteras på en avslutningskonferens Bryssel i oktober tillsammans med två systerprojekt, men även i Stockholm i december.

Tillsammans med andra Smart City projekt har barriärer och incitament för att öka spridningen av smarta lösningar identifieras och med gemensamma krafter ska lösningar föreslås för att undanröja barriärer och införa incitament för att minska klimatutsläppen i Europa.

De smarta lösningarna har hittills redan visats upp tillsammans med industriparterna på 10 studiebesök och nått drygt 200 personer från Sverige, såväl som Holland och Thailand.

Nämndmål:

3.2.3 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

● Uppfylls helt

Analys

Miljöförvaltningen arbetar systematisk med att effektivisera förvaltningens interna processer. Förberedelserna inför bytet av verksamhetssystemet Ecos fortsätter under året, med bl.a. registervård och kvalitetssäkring av förvaltningens processer. Liksom tidigare år genomförs ett omfattande utbildningsprogram för att höja kunskapsnivån hos alla på förvaltningen som är inblandade i de administrativa processerna. Bland annat anordnas ett stort antal kurser i Ecos, utbildningar i juridik samt kurser i klarspråk för handläggare och chefer.

Nämndmål:

3.2.4 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter satsa på kompetensförsörjning i enlighet med den kompetensförsörjningsplan som beslutades för 2018-2023. Förvaltningen erbjuder attraktiva villkor i arbetet t.ex. i form av flexibla arbetstider och möjlighet att arbeta hemifrån som främjar balans mellan arbete med privatliv. Förvaltningen bedriver också ett aktivt friskvårdsarbete och sponsrar bland annat deltagande i vissa löplopp vid sidan av ordinarie friskvårds-subvention. Under våren har också ett introduktionsmaterial riktat till nya chefer på miljöförvaltningen presenterats. Även aktiva åtgärder för förvaltningens likabehandlingsarbete har fastställts av förvaltningens ledningsgrupp och representanter från arbetstagarorganisationerna representerade på miljöförvaltningen.

Miljöförvaltningens resultat i stadens medarbetarenkät är fortsatt goda. Förvaltningen uppnår i år ett resultat på 84 vad gäller aktivt medskapandeindex (AMI) vilket är en förbättring med en poäng från föregående år. Värdet för AMI är baserat på tre delindex där förvaltningen i samtliga fall når ett högt resultat (resultat inom parentes); ledarskap (88), motivation (82) samt styrning (83).

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

I samband med tertialrapport 1 prognostiseras ett nettoutfall exklusive ansökta budgetjusteringar om 117,8 mnkr, dvs. en prognos som ligger i nivå med budget.

Nettoutfall inklusive ansökta budgetjusteringar om 2,8 mnkr prognostiseras till 120,6 mnkr.

Prognosen för bruttokostnaderna för förvaltningen är 252,3 mnkr medan intäkterna beräknas uppgå till 131,7 mnkr. Nämnden bedömer att planerade fasta tillsynsavgifter kommer att inflyta.

Nedanstående tabell visar utfall 2018 samt differensen mellan budget år 2019 och helårsprognosen 2019.

	VB 2018	VP 2019	Prognos 2019	Diff mot VP 2019	Varav ansökta budgetjusteringar
<i>Intäkter</i>					
Plan och miljö	28,9	32,8	32,8	0,0	
varav miljöbilsprojekten	3,9	4,7	4,7	0,0	
Hälsoskydd	32,4	35,2	35,2	0,0	
Livsmedelskontroll	47,5	47,4	47,4	0,0	
Miljöanalys	3,9	1,3	1,3	0,0	
SLB-analys	13,4	13,9	13,9	0,0	
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	7,0	1,2	1,2	0,0	
Summa intäkter	133,1	131,7	131,7	0,0	0,0
<i>Kostnader</i>					
Plan och miljö	62,7	64,4	64,7	0,3	0,3
-varav miljöbilar	10,6	10,6	10,6	0,0	
Hälsoskydd	38,1	42,1	42,1	0,0	
Livsmedelskontroll	46,8	47,5	47,5	0,0	
Miljöanalys	35,0	32,2	34,7	2,5	2,5
SLB-analys	20,6	21,8	21,8	0,0	
FC, Nämnd, Verksamhetsstöd, gemensamma kostnader, IT-projekt, MSL	44,8	41,4	41,4	0,0	
Summa kostnader	248,1	249,5	252,3	2,8	2,8
Netto	115,0	117,8	120,6	2,8	2,8

Differenser mot VP 2019 beror på ansökta budgetjusteringar för

- 2,5 mnkr för fortsatt arbete med lokala åtgärdsprogram (se bilaga 2)
- 0,3 mnkr för utvecklingsinsatserna till att öka kunskapen om reservatens småvatten

Tabellen ger en något missvisande bild: enligt stadsledningskontorets anvisningar har 2,8 mnkr, som ansökts i budgetjusteringar, inkluderats i prognosbeloppet. Om medlen beviljas blir alltså det nya nettot 120,6 mnkr, vilket är ett balanserat resultat.

Investeringar

Investeringarna beräknas ligga i nivå med VP 2019.

Budgetjusteringar

Nämnden föreslås ansöka om budgetjustering med 2,8 mnkr

- 2,5 mnkr för fortsatt arbete med lokala åtgärdsprogram (se bilaga 2)
- 0,3 mnkr för utvecklingsinsatserna till att öka kunskapen om reservatens småvatten

Ansökan om budgetjustering avseende framtagande av lokala åtgärdsprogram (2,5 mnkr)

Miljö- och hälsoskyddsnämnden söker successivt om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder.

I samband med avställningsärendet erhöll nämnden 7,0 mnkr från CM2.

Kostnaden för planerat arbete under 2019 uppgår till 9,5 mnkr och därför ansöker förvaltningen om ytterligare 2,5 mnkr för fortsatt arbete med lokala åtgärdsprogram.

För mer detaljerad redovisning av ansökan om budgetjusteringen se bilaga 2.

Ansökan om budgetjustering för samordning och kompetensutveckling av reservatsförvaltare samt för uppföljning av småvattens bevarandestatus i stadens natur- och kulturresevat (0,3 mnkr)

Nämnden kan inom ramen för ordinarie verksamhet och finansiering i budget 2019, stå till förfogande för råd om bland annat naturvårdande skötsel av natur- och kulturresevat. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansöker om budgetjustering med 0,3 mnkr ur central medelsreserv 2 för två utvecklingsinsatser som inte ryms inom ordinarie budget. Utvecklingsinsatserna syftar dels till att på ett kostnadseffektivt sätt höja naturvårdskompetensen hos stadens reservatsförvaltare, så att dessa kan bedriva en god förvaltning av reservaten. Dels syftar utvecklingsinsatserna till att öka kunskapen om reservatens småvatten, så att denna värdefulla biotop kan bevaras, skötas och utvecklas på ett optimalt sätt inom reservaten.

Ansökan avser medel till

- kompetensutvecklingsdag för stadens samtliga reservatsförvaltare.

- Konsult för inventering av ekologisk status och skötselbehov i reservatens samtliga småvatten

Kvalitetsarbete

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla processer och arbetssätt för ökad effektivitet och än högre kvalitet. Kvalitetsarbetet bedrivs till stor del decentraliserat på miljöförvaltningen där medarbetare har som mål att ständigt utveckla och förbättra processerna inom sina respektive sakområden. Från administrationens sida görs löpande översyner av rutiner och processer i syfte att förenkla, och där det är möjligt, digitalisera arbetssätten.